

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger

(ift. Åpenhetsloven)

Dato: 23.06.2023. Sist oppdatert: oppdateres årlig

I NINA ser vi verdien av åpenhet om hvordan vi, våre kunder, leverandører og partnere jobber med bærekraft og det å ivareta grunnleggende menneskerettigheter. Både å lære av de som gjør mye rett, og å unngå samhandling med aktører som ikke gjør nok, vil kunne bidra til bedre ivaretagelse av bærekraftig utvikling innenfor de verdikjeder vi er en del av.

Denne redegjørelsen er utarbeidet i samsvar med åpenhetsloven, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

NINA skal følge pålegg som gis etter åpenhetsloven. Arbeidet med oppfølging av åpenhetsloven er forankret i styret.

Åpenhetsloven § 5a: Generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Organisering

Norsk institutt for naturforskning (NINA) er en uavhengig stiftelse som forsker på natur og samspillet natur – samfunn. NINA ble etablert i 1988. Hovedkontoret er i Trondheim, med avdelingskontorer i Tromsø, Lillehammer, Bergen og Oslo. I tillegg driver NINA Sæterfjellet avlsstasjon for fjellrev på Oppdal, og forskningsstasjonen for vill laksefisk og genbank på Ims i Rogaland.

NINA er anerkjent nasjonalt og internasjonalt for samfunnsnyttig naturforskning. Arbeidet vårt har høy vitenskapelig kvalitet og integritet, vi leverer kunnskap til bruk i politikk, forvaltning og verdiskapning. Slik bidrar vi til at samfunnet kan ta bærekraftige valg.

Arbeidet vårt omfatter både forskning og utredning, miljøovervåking, rådgivning og evaluering.

Hovedvekten av virksomheten foregår i Norge, mens noen prosjekter utføres i samarbeid med internasjonale forskningsinstitusjoner som kjennetegnes av høy kompetanse og utdannelsesnivå.

Rutiner/retningslinjer

I NINAs virksomhet har vi flere rutiner og systemer som sikrer gode arbeidsforhold, HMS og medvirkning for alle ansatte. Dette inkluderer HMS-håndbok, Personalhåndbok, avvikssystem, sikkerhetsregler, risikovurderinger og etiske retningslinjer for ansatte. Ledelse, fagforeningene, vernetjenesten og utvalg for mangfold og inkludering har flere faste treffpunkt gjennom året. NINA gjennomfører arbeidsmiljøundersøkelser som følges opp med tiltak på områder med forbedringspotensial.

Det er utarbeidet retningslinjer som skal bidra til at vår virksomhet og vårt samarbeid med leverandører og interessenter fremmer åpenhetslovens formål. Det innebærer respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med levering av tjenester, og å sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Retningslinjene skal sikre at vår virksomhet oppfyller krav til å utføre og redegjøre for aktsomhetsvurderinger, samt ivareta informasjonsplikten i åpenhetsloven.

NINAs etiske retningslinjer er publisert på nettsiden vår, www.nina.no. Disse inneholder krav både til ansatte, og til våre leverandører og forretningsforbindelser. Disse er nå oppdatert slik at de oppfyller våre krav ift. åpenhetsloven. De etiske retningslinjene skal være til hjelp slik at alle som representerer instituttet, utfører sine aktiviteter på en etisk forsvarlig måte. Retningslinjene gjelder for alle ansatte og for de som til enhver tid representerer NINA.

NINA er siden 2017 sertifisert etter ISO 9001-standarden (Ledelsessystemer for kvalitet) og gjennomgår årlige eksterne revisjoner. De viktigste prosessene er beskrevet i NINAs kvalitetssystem, som blant annet inkluderer prosjektgjennomføring, kommunikasjon, HR-prosesser og risikostyring. Dette forbedres kontinuerlig, og her vil NINAs innkjøpsprosess også bli beskrevet.

NINA har utarbeidet kontraktsmaler for inngåelse av avtaler med eksterne underleverandører og samarbeidspartnere. Prosessene for dette er beskrevet i NINAs kvalitetssystem.

NINA har et avvikssystem hvor alle ansatte kan melde inn HMS-avvik, avvik på kvalitet i prosesser og produkter, eventuelle andre avvik samt forbedringsforslag.

Åpenhetsloven § 5b: Opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger

NINA arbeider kontinuerlig med kartlegging og identifisering av risiko knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold innen de områder som berører virksomhetens aktivitet.

Egen virksomhet

Kvalitetssystemets prosesser sikrer tydelighet omkring retningslinjer, ansvar, roller og hvilke aktiviteter som skal utføres i de ulike prosessene. Risikoer er identifisert og synliggjort for å unngå uønskede hendelser, og risikoreducerende tiltak er lagt inn i prosessene. Dette kan gjelde f.eks. rutiner for å ivareta sikkerhet under feltarbeid og sikkerhet på NINAs laboratorier (sikkerhetsregler, e-læringskurser, prosedyrer, og risikovurderinger). Et annet eksempel er hvordan prosessen for ekstern kommunikasjon og formidling foregår. NINA har en «Vær bevisst-plakat» som gir retningslinjer for hvordan man opptrer i media slik at man er bevisst på sin rolle.

Arbeidet til ledelsen og HR-enheten, i samarbeid med fagforeningene, sikrer at ansatte har gode arbeidsforhold og får en anstendig lønn. Vernetjenesten er viktig for å overvåke og sikre at HMS er ivaretatt på en god måte.

Avvikssystemet sikrer at organisasjonen kan lære av uønskede hendelser slik at risikoen for at slike hendelser skjer igjen blir redusert. Systemet vil også kunne brukes til å melde eventuelle brudd på åpenhetsloven.

Vi har ikke avdekket negative konsekvenser eller vesentlig risiko for negative konsekvenser forårsaket av egen virksomhet i aktsomhetsvurderingene som er foretatt så langt.

Leverandører

NINAs leverandørkjede består i hovedsak av store leverandører som er representert i Norge og som dermed selv skal gjennomføre og redegjøre for aktsomhetsvurderinger knyttet til sin virksomhet. Basert på virksomhetens art, vurderer NINA det som lite sannsynlig at våre aktiviteter forårsaker, medvirker eller bidrar til negative konsekvenser relatert til menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold.

Det er foretatt en risikovurdering basert på områder som er berørt av åpenhetsloven. Konklusjonen er at NINA stort sett har middels og lav risiko knyttet til levering av tjenester, brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold. På ett område vurderer vi risikoen som høy, og det er ved innkjøp av forskningsutstyr fra utenlandske leverandører. På dette området jobber vi med å etablere gode retningslinjer for kontroll av disse.

Åpenhetsloven § 5c: Opplysninger om eventuelle tiltak virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene

Det er laget retningslinjer for hvordan vi skal oppfylle våre plikter, ansvarsfordeling og plan for utføring av aktsomhetsvurderinger. For å sikre at alle våre ansatte er kjent med arbeidet knyttet til håndtering av åpenhetsloven, vil vi gjennomføre informasjonsmøter i form av NINA-seminar, samt legge informasjon lett tilgjengelig på vårt intranett.

NINAs HMS-håndbok inneholder en HMS-erklæring for eksterne samarbeidspartnere og leverandører. Denne skal bekrefte at leverandørene våre arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerhet i henhold til gjeldende HMS lovgivning, og at leverandøren forplikter seg til å overholde lover og regler. HMS-erklæringen vil bli sendt til våre samarbeidspartnere for signering.

Administrasjonen er i gang med å videreutvikle og oppdatere kontraktene våre på generell basis, blant annet med en ny formulering om krav til oppfyllelse av åpenhetsloven i de oppdaterte versjonene.

Trondheim 23. juni 2023, i styret for stiftelsen NINA:

Per Gunnar Skorge
Styreleder

Iselin Marstrander-
Nestleder

Tord Lien

Lasse Heimdal

Sigrid Ina Simonsen

Vebjørn Veiberg
Ansattevalgt

Dagmar Hagen
Ansattevalgt

Norunn S. Myklebust
Adm. direktør